Paskutinis seminaras iš ciklo „ATVIRI NAMAI“

Spalio 9 d. viename iš privačių medinių Žaliakalnio namų įvyko trečiasis seminarų ciklo „Atviri namai“ renginys. Pasiklausyti apie tinkamą medinių namų priežiūrą, palaikymą bei atnaujinimą, susirinko būrys medinių namų savininkų, architektų, menotyros bei paveldosaugos studentų. Renginio metu perskaityti trys pranešimai, aktualūs siekiant išsaugoti privatų medinį paveldą.

Medinio paveldo priežiūra dėl paties medžio ypatybių skiriasi nuo kitų paveldo objektų. Medis – lengviau pažeidžiama, degi medžiaga. Gaisro atveju mediniam pastatui gali būti padaryta nebepataisoma žala. Kauno apskrities priešgaisrinės gelbėjimo valdybos vyresnysis inspektorius Tomaš Veliseičik kalbėjo apie gaisrų prevenciją mediniuose pastatuose. Pranešėjas aptarė pagrindines medinių pastatų gaisrų priežastis, apibūdino gesinimo priemones, galinčias sumažinti gaisro padarinius.

Renatos Kilinskaitės fotografija

Kalbant apie medinės architektūros išsaugojimą Lietuvoje, nuolat pabrėžiama problemiška teisinė bazė, sudėtinga ekonominė situacija. Tačiau ne ką mažiau svarbus ir trečias veiksnys – gyventojų žinios bei sąmoningumas, atnaujinant turimą pastatą. Dėl žinių stokos, net ir turėdami pakankamai lėšų, savininkai ne visada teisingai atnaujina pastatus.

Todėl architektė dr. Rasa Bertašiūtė pranešime atskleidė medinio paveldo ypatybes, jo svarbą palaikant vietos dvasią. Seminaro dalyviams buvo pateikti tinkamo medinės architektūros išsaugojimo bei palaikomosios priežiūros atvejai. R. Bertašiūtė paminėjo Japonijos pavyzdį, kur amatas saugomas kaip gyvoji tradicija ir meistrai gauna išmokas už tai, kad saugo ir perduoda informaciją ateities kartoms. Praktikuojant senuosius amatus išsaugoma ir medinis šalies paveldas.

Praktinius medinės architektūros priežiūros patarimus pateikė KPD ekspertas restauratorius Tadas Stefanovičius. Pranešimo metu aptarti atskirų medinio pastato dalių – pamatų, sienų, lubų – apšiltinimo būdai. Pranešėjas taip pat pabrėžė, jog mediniams pastatams itin svarbus tinkamas vandens surinkimas ir nuleidimas. Jei dėl netvarkingų lietvamzdžių sienas nuolat veikia drėgmė, jos ne tik pelyja, bet gali ir nepataisomai supūti. Tinkamai parinkti dažai taip pat yra svarbi medinio pastato priežiūros dalis. Kaip pavyzdį pranešėjas paminėjo sėmenų aliejaus pagrindu pagamintus dažus, kurie atsparūs aplinkos poveikiui. Galiausiai T. Stefanovičius pateikė įvairių praktinių medinės architektūros priežiūros bei restauravimo pavyzdžių.

Seminaro dalyviai turėjo galimybę apžiūrėti tarpukariu statyto medinio namo vidų bei išorę ir užduoti klausimų ekspertams. Rąstinių sienų priežiūra, namo apsauga nuo drėgmės, langų keitimas, namo apšiltinimo galimybės – tai tik keletas aspektų, aptartų po namo apžiūros. Net ir pasibaigus oficialiam renginio laikui, dalyviai dar ilgai nesiskirstė ir diskutavo rūpimais klausimais. Tikimasi, jog seminaro metu įgytos žinios bei pasidalinta praktinė patirtis bent iš dalies palengvins vis dar problemišką medinių pastatų priežiūrą.

Asta Raškevičiūtė